Lietas Nr. C20177414
Lietas arhīva Nr. C-1774-14/15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Liepājā, 2014.gada 5.septembrī

Liepājas tiesa šādā sastāvā:

tiesnese L.Vīksna

ar sekretāri A. Grēberi

piedaloties prasītājam /pers. A/, atbildētāja /pers. B/ pārstāvim /pers. C/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par parāda piedziņu.

Tiesas sēdē tiesa

konstatēja:

2014. gada 7.aprīlī /pers. A/ cēlis tiesā maza apmēra prasību pret /pers. B/ par parāda piedziņu.

Prasības pieteikumā (lietas 3.-6.lapa) norādīts, ka 2011.gada 28.jūlijā atbildētājs parakstījis parādzīmi, ar kuru aizņēmies no prasītāja Ls 647,00. Parādzīmē aizdevuma atmaksas termiņš nav ticis noteikts. Prasītājs vairākkārt vērsies pie atbildētāja gan ar mutiskām, gan rakstveida prasībām atmaksāt aizdevumu, ko atbildētājs ignorējis. Parāds nav samaksāts.

Prasītājs lūdzis tiesu piedzīt no atbildētāja parādu Ls 647 jeb EUR 920,60, kopā ar aprēķinātajiem likumiskajiem procentiem EUR 147,28 apmērā par aizdevuma lietošanu par diviem gadiem un astoņiem mēnešiem, kopā EUR 1067,88. Papildus lūgts tiesu piedzīt no atbildētāja visus lietā samaksātos tiesas izdevumus.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1765., 1829.un 1943.pantu.

Atbildētājs, atbilstoši Civilprocesa likuma 250. ^{21}_panta noteikumiem, 2014.gada 8.maijā iesniedzis tiesai paskaidrojumus par celto prasību, kuros norādījis, ka prasību neatzīst pilnībā (lietas 17.-20.lapa). Paskaidrojumā apstrīdēts aizdevuma saņemšanas fakts, papildus norādot, ka ar 2012.gada 13.janvāra Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas spriedumu lietā Nr. C27257311 atbildētājam ir pasludināts maksātnespējas process, par maksātnespējas procesa administratori iecelta /pers. D/, sertifikāta Nr. 00410.

Tiesas sēdē prasītājs /pers. A/ prasību uzturēja uz prasības pieteikumā norādītajiem motīviem, papildus paskaidrojot, ka pušu starpā ir bijis tikai šis viens darījums. Atbildētājs lūdzis aizdot EUR 900,00. Ievērojot, ka prasītājam naudas līdzekļi bijuši latos, tad prasītais aizdevums izsniegts latos pēc orientējoša kursa. Aizdevuma izsniegšanas laikā prasītājam bijis nodoms pārcelties uz dzīvi Vācijā, tādēļ pārdots nekustamais īpašums un autobuss un bijuši brīvi naudas līdzekļi. Prasītājs pēc atgriešanās no Vācijas sazinājies ar atbildētāju un lūdzis atdot aizdevumu. Tā kā atbildētājs uz mutvārdu atgādinājumiem nav reaģējis, nosūtījis rakstveida pretenzijas, brīdinot par nodomu celt prasību tiesā. Par atbildētāja maksātnespējas procesu prasītājs nav bijis informēts līdz atbildētāja paskaidrojumu par prasību saņemšanai. Tā kā atbildētājs prasību nav atzinis, prasītājs uzskatījis, ka vērsties ar kreditora prasījumu pie administratores nav lietderīgi.

Lūdza prasību apmierināt pilnībā, piedzīt no atbildētāja pamatparādu kopā ar aprēķinātajiem likumiskajiem procentiem.

Atbildētāja/pers. B/ pārstāvis /pers. C/ tiesas sēdē prasību neatzina. Paskaidroja, ka atbildētājs iepriekš ir izsniedzis aizdevumu prasītājam, un dokuments, kuru /pers. A/ definējis kā parādzīmi, ir apliecinājums prasītājam iepriekš izsniegtā aizdevuma atmaksai. Papildus atbildētāja pārstāvis norādīja, ka atbildētājam norit maksātnespējas process, un visi kreditoru prasījumi piesakāmi administratoram, atbilstoši Maksātnespējas likuma regulējumam. Ievērojot, ka prasītājs Maksātnespējas likuma noteikumus nav ievērojis, tad viņa prasījumam ir iestājies noilgums. Pārstāvis lūdza tiesu noraidīt prasību kā nepamatotu.

Novērtējot lietā iegūtos pierādījumus un uzklausījusi pušu tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus, tiesa atzīst, ka prasība ir noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu, katrai pusei jāpierāda fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus un iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Civilprocesa likuma 10.pantā noteikts, ka puses realizē savas procesuālās tiesības sacīkstes formā.

Prasītājs cēlis prasību, pamatojoties uz 2011.gada 28.jūlija atbildētāja apliecinājumu par naudas līdzekļu Ls 647 apmērā saņemšanu

(lietas 9.lapa), norādot, ka minētais dokuments apliecina prasītāja izsniegtā un atbildētāja saņemtā aizdevuma faktu. Savukārt, no atbildētāja rakstveida paskaidrojumiem lietā (lietas 17.-20.lapa) un atbildētāja pārstāvja tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem secināms, ka atbildētājs kategoriski noliedz aizdevuma parāda saistības pastāvēšanu pret prasītāju. Atbildētāja iebildumi motivēti ar to, ka pušu starpā pastāvējušas saistības, kurās tieši prasītājs ir aizņēmies naudas līdzekļu atbildētāja, bet izsniegtais apliecinājums par naudas līdzekļu saņemšanu apstiprina izsniegtās naudas atmaksu atbildētājam.

Konstatējot, ka par apliecinājuma taisīšanas apstākļiem un mērķi pastāv diametrāli pretējs pušu skaidrojums un lietā nav iesniegti citi pierādījumi, tiesas pienākums minētās lietas izskatīšanā ir tulkot norādīto apliecinājumu atbilstoši Civillikuma septītās apakšnodaļas noteikumiem.

Civillikuma 1504.pantā noteikts, ka, darījumu iztulkojot, jāskatās uz darījumā lietoto vārdu nozīmi, un, ja tie nav divējādi saprotami, tad tie cieši jāievēro, ja vien nepierāda, ka tie nesaskan ar dalībnieku gribu.

Izvērtējot apliecinājumu par naudas līdzekļu saņemšanas faktu, tiesa nekonstatē, ka minētais dokuments sniedz neapšaubāmu norādi uz to, ka atbildētājs ir aizņēmies naudas līdzekļus no prasītāja. Tiesas ieskatā dokumentā minētais : „ saņēmu no /pers. A/ Ls647,00" var norādīt tiklab uz līdzekļu saņemšanu, tā atmaksu.

Tiesa turklāt ņem vērā Civillikuma 1509.pantā noteikto, ka divpusēji darījumi, kas uzliek kādus pienākumus abām pusēm, šaubu gadījumā iztulkojami tam par ļaunu, kurš attiecīgā gadījumā ir kreditors un kuram tādēļ vajadzēja izteikties skaidrāk un noteiktāk. Tādējādi, ja apliecinājums tiek traktēts kā pierādījums aizdevuma darījuma pastāvēšanai starp pusēm, tas tulkojams par sliktu kreditoram, t.i., prasītājam.

Kā secināms no atbildētāja paskaidrojumiem un publiski pieejamās Maksātnespējas reģistra informācijas (lietas 23.lapa), tad 2012.gada 13.janvārī ar Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas spriedumu lietā Nr. C27257311 atbildētājam pasludināts fiziskās personas maksātnespējas process. Ieraksts maksātnespējas reģistrā izdarīts 2012.gada 16.janvārī.

Tādējādi secināms, ka atbildētājs ir maksātnespējas procesa subjekts, un kreditoru prasījumu vēršanu pret parādnieku regulē speciālās tiesību normas - Maksātnespējas likums.

Maksātnespējas likuma 128.pant pirmajā daļā noteikts, ka fiziskās personas maksātnespējas procesam tiek piemēroti juridiskās personas maksātnespējas procesa noteikumi, ievērojot fiziskās personas maksātnespējas procesa vispārīgos noteikumus.

Maksātnespējas likuma 73.panta pirmajā un otrajā daļā noteikts, ka kreditoru prasījumi pret parādnieku iesniedzami administratoram mēneša laikā no dienas, kad maksātnespējas reģistrā izdarīts ieraksts par parādnieka maksātnespējas procesa pasludināšanu. Ja kreditors nokavējis šā panta pirmajā daļā minēto prasījumu iesniegšanas termiņu, viņš savu prasījumu pret parādnieku var iesniegt termiņā, kas nav ilgāk par sešiem mēnešiem no dienas, kad maksātnespējas reģistrā izdarīts ieraksts par parādnieka maksātnespējas procesa pasludināšanu, bet ne vēlāk kā līdz dienai, kad šajā likumā noteiktajā kārtībā sastādīts kreditoru prasījumu apmierināšanas plāns. Pēc šā termiņa kreditors zaudē kreditora statusu un savas prasījumu tiesības pret parādnieku.

No prasītāja paskaidrojumiem tiesa konstatē, ka prasītājs savu kreditora prasījumu atbildētāja administratorei nav pieteicis. Maksātnespējas likuma 73.panta otrajā daļā noteiktais termiņš kreditoru prasījumu iesniegšanai ir notecējis 2012.gada 16.jūlijā.

Kā atzīts judikatūrā, 2014.gada 8.aprīļa Augstākās tiesas Civillietu departamenta (paplašinātā sastāva) spriedumā lietā Nr. SKC-117/2014, tad kreditoru prasījumu, kas vērsti pret maksātnespējīgo parādnieku (fizisko vai juridisko personu) iesniegšanu likumdevējs izvēlējies aprobežot ar konkrētu – saīsinātu termiņu. Šis Maksātnespējas likumā noteiktais termiņš, kā atzīst Augstākās tiesas Civillietu departaments, ir materiāli prekluzīvs jeb likumisks termiņš. Atšķirībā no procesuāli tiesiskā termiņa, kuru saskaņā ar Civilprocesa likuma 51.pantu tiesa vai tiesnesis var atjaunot, materiāli tiesiska termiņa atjaunošana tiesību normās nav paredzēta.

Prekluzīva termiņa nokavējums ir materiāltiesisks šķērslis prasības apmierināšanai, prasība ir nepamatota un kā tāda – noraidāma pilnībā.

Civilprocesa likuma 42.panta otrajā daļā noteikts, ka, ja prasību noraida, tiesas izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš, piespriežami no prasītāja valsts ienākumos. Atbilstoši minētājam, no prasītāja valsts labā piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 11,47 (lietas 1.lapa).

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.^{1}pantam, taisot spriedumu par naudas summu piedziņu, tiesa spriedumā nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, kas nevar būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Ņemot vērā iepriekš norādīto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 5., 8., 10., 34., 39., 42., 97.,187., 190., 193., 195., 204.^{1},250.^{26}, 250.^{27} pantu, tiesa

nosprieda:

Prasību noraidīt pilnībā.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 11,47 (vienpadsmit *euro* un četrdesmit septiņi centi).

Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 (desmit) dienas no tā spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 (divdesmit) dienu laikā Kurzemes apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Liepājas tiesā.

Tiesnese L.Vīksna